

PREPLITANJE

Dragana Favre

Moj doprinos post-hoc analizi procesa preplitanja, košnica 1, ćelija 817, nastavak zapisa od 10.1.84.3.1.9

Starim sve više, jasno mi je to. Ne osporavam tu vidljivu i sveprisutnu starost, ali ne prihvatam da ona umanjuje oštrinu mog zapisa. Moja osećanja dolaze iz onog unutrašnjeg kosmosa u kome je vreme sveprisutno i neusmereno. Kada bih samo mogla da se ušuskam unutra i ostanem zauvek nevidljiva Smrti koja je obavezna da me uzme.

Imam sad neku potrebu da ovde, sad, napomenem, za svaki slučaj, da nikada nisam bila dijagnostikovana od bilo kakve demencija ili mnezičkih poremećaja. Ne znam koga razuveravam. Štitim li sliku o sebi u budućnosti, znajući da ona neće izmeniti moje objektivno sada i ovde ?

Ne opažam nikakav razlog zbog kojeg bih izmenila tok priče ; on je već razgranat sam za sebe. Opet se branim i tražim oprost za svaki slučaj. Zar mi je toliko stalo do preživljavanja moje slike *post mortem* ? Odakle mi ta gramzivost ? Bojazan od smrti i zaboravljanja ? Opet ? Uzdrzaću se od čitanja predhodnih zapisa. Želim da uverim (iznova) sebe da moj um nije došarao još neke likove i oblike.

Naravno, moje nesvesno zna više od mog svesnog i mogli bi oni zajedno modifikovati moju priču bez mog aktivnog učešća. Ukoliko je to slučaj, nemoćna sam da shvatim cilj takve akcije. Opet se izvlačim. Nemoćna sam. Sve sam sem nemoćna. Da, naravno, nemoćna da ne umrem, ali sam sve uradila da bih razumela nemoć . Ne znam čemu ovo uletanje u ulogu žrtve. S jedne strane želim da mi reputacija blješti i u budućnosti, a s druge strane je balansiram nekim lažnim skromnostima. Dakle, moje nesvesno je ono što ne kontrolišem, moje svesno je sve uradilo da privije uz sebe nesvesno. Ja sam u svemu tome odradila svoje najbolje. Dalje ne mogu, ne iz moje nemoći već iz ljudskih ograničenja. Eto, sada sam i to zapisala. Mirna li sam? Čemu ova objašnjavanja i pravdanja ?

Ponekad mislim da bih možda i mogla da varam. Da ne pišem ove emocionalne zapise. Opet, čemu ? Opet ta igra moći. Mogu, da mogu, ali neću. I pored svih svojih gluposti, ja poštujem ovo društvo. I volim. Eto, rekla sam. I to. (Pravdanje.) Bas neobično. Sada, odjednom. Nema tu ničeg novog. Znala sam da volim Mhlon I Mhlonce. Što mi je još draže, mislim da ih, sad u starosti, volim iz boljih razloga nego pre. Nego zato što treba, ne zato što je to jedino što imam, već mi se zbija dopada. Dobro je ovde.

Sada me odjednom sramota od svega što sam zapisala ranije. Nema brisanja. Pravdanje nije brisanje.

*

Evo, ne uspevam da zaspiam i sad sam opet ovde. Kao da sam prebrzo nešto rešila samo da bih to nešto rešila. Moram da porazmislim o svemu ovome.

Zašto ovo pišem, izuzev opšte korisnog, pitam se i sama. Opšte korisno je sve na čemu se bazira naše preživljavanje, ovde, u ovoj koloniji, koja bi uskoro mogla i da prestane da se zove kolonijom. Sasvim je nepobitno da u ovom škrabanju ima i nečeg ličnog. Transparentnost svih uglova percepcije preplitanja Mhlona i Zemljana je, naravno, neophodna, ali ja nalazim i jednu romantičnu notu ovog raporta. Sve ću izgubiti uskoro. Sve, baš sve. Moj duh će izmeniti stanište i uliti se u veliko sve. Duša će se reciklirati, evoluirati, tako se bar meni intuitivno čini. Ipak, moj identitet, moje « Ja » se završava. Smrt je kraj svake priče, na neki način njen cilj. Cilj nije bitan. Proces je taj koji daje mogućnost promene. I moje promene su već izvršene, materijalno je istrošeno. A cilj ne dolazi. Na stranu sva ta moć i nemoć. Frustrirana jesam što je uskoro kraj.

I tu se pojavljuje ova želja za pisanjem, za rekonsolidacijom mojih uspomena. Neke su tu samo, zbog mene, uživam u narcizmu koji prihvatam bez osude. Neke su tu, zbog preplitanja, samo zbog preplitanja. Sada ja to uveravam sebe. Uh, previse razmišljanja podriva spontanost. Ne znam sada šta je stvarno. Moram ostaviti da se izmetabolizira bez ovog nestrpljivog Ja.

*

Opet mislim o smrti. Pišem o preplitanju, o kolektivnom, a mislim o individualnom, mom, samo mom. Kad dobacim emotivni naboj, usuđujem se da izgovorim da sam imala sreće. Kratke godine ove zelene i sveže planete su dodale decenije mom administrativnom godištu. Biohemija i fiziologija se ne daju prevariti tim birokratskim poskočicama. Kalendar planete majke je u mojim molekulima. Jednostavno, umreću u narednih par godina. Ne sada i ne danas. To bar smem da verujem.

Pre toga, ipak, moram da svedočim o suptilnom preobražanju naše vrste, jedne vrste. Nemam adekvatan jezik da bih je opisala, muzika nikada nije bilo moje sredstvo, slika je suviše podložna interpretacijama. Zadržavam se na rečima, znajući da se mnogo toga izgubi na krivudavom putu od misli do glasova. Ovo sto sam napisala zvuči kao neki opšti govor kojim se isprućaju mladi na rotacije. Užas. Ne volim kad se izgubim u opštostima.

Potreban mi neki pra-jezik, koji sadrži u sebi sve komunikacije od pre i od sad, horizontalne, vertikalne, kružne, spiralne. Sumnjam da bi čak i taj jezik verno opisao moje telesne osećaje. Jednostavno, telo ne laže.

A moje telo nalazi neko novo pripadanje. Pitanje je : čemu ? Ili kome ? Pokušaću da dam svoj doprinos objašnjenju. Diskretni su to opažaji i brzo se navikavam na njih. A oni su sve osim navika. Mada, šta ja znam o prirodi, o navikama, o autentičnosti ? Pokušavam da zvučim objektivno i ozbiljno, ali istina je da forma moje priče ne znači ništa više od ljubaznosti prema nekom budućem psihoistoričaru. Želim da sam ljubazna, pa da se piše lepo o meni. Znam da je u pitanju moj ego, ali, eto, pružam mu malo staračke samoljubavi, ili, možda, staračkog besa. Želim da sam jedna od onih dobronamernih figura koje nam opisuju neko drugo vreme. Znam da je totalni kliše, ali mi se to baš dopada. Sada nešto mislim, ja ću najjednostavnije samo nehajno i ne znajući da to činim, prepisati nešto od ranije i podešavati to u momentu.

I pre nego što počnem, moram da dam ton i boju ovom pisaniju. Ogorčena sam što je sve gotovo, moja avantura. Ne umire mi se. Dopada mi se ovaj moj trenutni identitet sa svim svojim zavijucima. Ne reciklira mi se moja duša. Ne još. Pre nego što je dam, moram da znam čija je, moram da znam da je moja. Isklizava često, kao pipak hobotnice. Zašto mislim na hobotnice sada. Ne mogu dalje.

Prva stvar koja mi pada na pamet kad pomislim na Pandorana je da sam imala sreću da ga poznajem. Pitam se sad, otkud mi ta reč sreća. Šta me asocira na sreću u toj priči ? Sreća je koncept koji pripada carstvu harmonija. Pandoran mi nije doneo harmoniju već vitalnost i dinamiku. Ma, zaljubljenost je sreća. Mladost je sreća. Osećaj večnosti je sreća. Bio je drugačiji kada je meni bilo potrebno drugačije. Nije to sreća, nego statistika.

Sreća je mrtva ako je statična, ali dinamika je suviše nestabilna da bi da odredila intenzitet sreće. Paradoks ! Možes biti srećna samo ako to ne znaš. Samo u trenutku u kojem je svest potisnuta od strane afekta. A afekt, naravno, nije sreća, nego kontekst, moment, efemerno sada.

Pandoran bi mi pružao te trenutke, ali svaka analiza istih bi mi je uskraćivala uživanje u toj, kao, sreći koja bi u tom, kasnijem, momentu već iščezla. Živeti prošlost je nemoguće za mene, kad je moja prošlost blokirana na nekoj planeti koju čak nisam nikad upoznala. E, sad ovo baš i nije tačno. Pišem, jer čini efekat. Opet jadna ja, malena koja nikada nije videla planetu majku. Nešto je blokirano, nešto sam želela da blokira, nešto sam kao ne želela, ali se nisam baš bunila, nešto nikad nije imalo nikakve veze sa blokiranjem.

Pandoran je, ipak, centar ovog izveštaja, ove priče, njen glavni lik. Trebalo bi da sam ja, naravno. Znam dobro teoriju. Znam sve što je potrebno, ali nisam nikada izašla iz njegove senke. Dala sam mu centralno mesto, a sebi izgovor da ne budem odgovorna za sebe. Lakše je tako. I lažnije.

A negde, iza tih raznobojnih i bogatih slojeva laži je zrno graška - tvrda, zelena bobica moje samoljubavi. I možda će ovim rečeničnim haosom isplivati i ona, pomoliti svoju reptilsku glavu. Ionako je tu, prisutna. Preplitanje meša kamenčiće iza kojih se skriva.

Sve je tu, sada. Pandoran koji igra ulogu sebe i sve one, druge, koje pripadaju njegovoj priči ; ja, sa svim svojim preispitivanjima i ovaj svet. Moj svet.

*

Kratko pre nego što ću upoznati Pandorana, bila sam sigurna da sam postala odrasla. Tu negde, tu nekad, bas kada se Pandoran budio iz svog ledenog i veštačkog intergalaktičkog sna, odlučila sam da počnem da živim sa Kaï-em. Kaï! Kao da je to bio neki drugi život, nečiji život o kojem sam mnogo čitala, pa ga pomešala sa svojim. Elem, iako se sada sećam samo sebe- vise puta ispričane priče o tome, zapravo mnogo detalji mi fale. Kakve su Kaïeve ruke?

Kakvu mhlafé pije? Kako je sve to u nekoj izmaglici. Elem, Kaï je, ipak deo moje priče, pa ću sada malo o njemu, ili tom udaljenom nama.

U našem malecnom društvu, ovde, nadomak Zelene Šume, živeti zajedno je kolektivni, licni i dualni čin.

Kolonija je ubrzano rasla, ali i dalje smo se brojali u hiljadama. Odlučiti se za jednu osobu, znači u praksi jedna kupola za dvoje, sinhronizovanje ličnih bašti i integrisana odgovornost za sve posledice mešanja genetičkog, a naročito epigenetičkog materijala sa tom osobom.

Sada, kada o tome mislim, mislim da sam sva tri promašila. Skoro sav život sam provela u istoj kupoli, moje bašte su bile obrađivane sa vremena na vreme od strane mojih učenika, a ja sam bila ta koja ih je najčešće održavala, a sto se tiče mog protraćenog reproduktivnog materijala, on lebdi i dalje negde duboko zamrznut u šatlu-biblioteci naše košnice.

Nevezano za te promašaje, poštovanje za moje doprinose, trud i istraživanje je i dalje sveprisutno ovde, na mom Mhlonu. Ne znam da li je sasvim opravdano, ali ga nosim svejedno. Posle svega, stara sam dama, bez genetskih ogledala i epigenetskih transmisija. I na kraju, ja sam ipak najstarije dete ove planete. E sad sam ponosna. Osećam da imam onaj pobeđnički osmeh na licu. Eto, napisala sam. Ja sam ta, ponosni nosilac svoje reputacije. Eto, ja legenda, najstarije dete Mhlona. Najstarije ljudsko dete Mhlona, da malo (sama sebi) pojasnim.

*

Jasno je da ni Kaï ni ja nismo stigli na ovaj svet slučajno. Naši roditelji su bili pioniri Mhlonske kolonizacije, njeni prvi istraživači. Oni već samo bili neopisivo radoznali, umereni u reakcijama i vični avanturama, psihički dovoljno jaki da izgovore « dobar dan » i « zbogom » u istoj rečenici. Dobro su ih odabrali, isfiltrirali i iskusili na planeti-majci. Zemlja je poslala zdrave mladiće i sigurno seme na svoju udaljenu koloniju.

Doista je to sve bilo zabavno. Zapravo, mora da su i oni imali te ponosne osmehе pred ostajućim na planeti-majci Zemljanima. Moja majka nije pisala emocionalne sažetke u to doba. Oni se nisu koristili na Zemlji. Možda su se ti zemaljski ljudi zadovoljavali pišući lične poruke i tajne dnevnike, ili bi pričali sa psihosavetnicima i psihoterapeutima. Ona mi nikada nije o tome pričala.

Meni nije nikada palo na pamet da je pitam. Izignorisala sam sva njena iskušenja i anksioznosti koja je ona susrela napuštajući jedan svet i stvarajući jedan novi.

Zabavljaju me i sada sećanja mog oca na njene greške. Činila ih je bez *a posteriori* analiza. Imala je te dečje omaške i povremeno zaboravljanje preispitivanja koje bi se provuklo u razgovoru i tokom mog detinjstva. Sada bi se reklo « zemaljske projekcije », ali onda je to jednostavno bilo tako, bez imena. Barem do mog rođenja. Moj dolazak na Mhlon je bio povod za « Zajednički dogovor », veliko okupljanje svih koji su uzbuđeno disali ovaj Mhlonski vazduh pitajući se šta će on učiniti tek rođenoj, prvorođenoj bebi. Jedan od zaključaka dogovora bio je svakodnevni obavezujući intimni emocionalni sažetak svakog pripadnika kolonije. To je zamišljeno kao intimni dnevnik sa naglaskom na samopreispitivanje, identifikovanje vlastitih emocija i povezivanje tih, identifikovanih, emocija sa njihovom širom svrhom, sa obaveznim meditacijama o socijalnoj svesti koju svi delimo. Svi to radimo. Ja to radim oduvek iako zamišljam često da ne radim.

Učimo, osećamo, razumemo. Bas to zvuci idilično. Malo mi je to nekako... nepristojno. Mnogo se hvalimo. Mada jeste istina, jeste idilično. Ne znam baš odakle mi reč nepristojno, kao da me je sramota od nekog uspeha, retkog uspeha ljudske saradnje i mrežne empatije. A, opet, možda što se prebrzo hvalim, tako smo malo vremena ovde. I, možda, ti naše kapriciozne ljudske detinjarije, možda su povezanije sa samom planetom Zemljom nego sa nama, sa njenim biološkim produktima i sledbencima. Opet krećem u idealizovanje Mhlona. Mhlon nas menja. I opet se pitam, dok mi nekog teraformiramo, da li nas on zauzvrat formira. Ne čini mi se nemogućim. Čak je i nekako... pravednije. Uh, pravda, nema je, nema, hoću li ikad to pounutrašnjiti ? Ili je možda taj otpor nešto preostale od ljuskih detinjarija ? Opet se udaljavam.

Bilo kako bilo, moja majka nije odrasla negujući svoju introspekciju. Moja najjasnija sećanja, kad pomislim na nju, su slike jedne brze, pragmatične i efikasne žene sa nagonom za preživljavanje, koja bi odjednom zamračila svoje lice, kao da su joj ga oblaci zaklonili. Njena prošlost je bila verovatno opravdavala te senke o kojima ona nije govorila.

Sada se pitam koliko je bilo kajanja koja bi ona odgurnula i hrabro ih stavila van domašaja perfidne igre moći. Sada, dok ovo pišem, shvatam koliko sam ponosna na nju. Ne, nije baš tako. Opet u ulećem u prebrzo idealizovanje. Proklete binarne interpretacije! Znala sam ja i ranije za taj ponos. Nije to taj isti ponos kome se podsmevam. To je taj ponos sto sam njena

kćerka i on bi se mešao sa strahom od onoga što je bilo pre nego sto sam počela da postojim. Znam da joj prošlost pripada, ali nešto od njene prošlosti je u meni.

Moja majka je bila prava pionirka novog sveta. Nikada nije ništa činila ni izjavljivala sto bi dalo nagovestiti da ne veruje u svoj poziv, ili da sumnja u njega. Iskrena da budem, uvek sam pomišljala da je to velika šteta. Treba sumnjati, i u sumnji je hrabrost, neka vrsta hrabrosti da se izazove i izmašta i izeksperimentiše jedna druga verzija budućnosti.

Meni su sumnje oblikovale ličnost. Tamo gde su se sumnje javljale, ja sam morala da preispitujem i da se borim. Nikada moje pobune nisu došle iz sumnji, samo iz istina. Ovde se ne podsmevam.

*

Ponovo se vraćam na Kaia. Sad, upravo, uviđam koliko je teško pisati hronološki i uopšte pisati uz mogućnost da će neko nekad nešto pročitati. Emocionalni sažeci su efemerni, lepršavi, njihova magla nije smetnja. Ovo pisanje ima nešto nespontano u sebi. Čudno kako mi to pada na pamet baš kada bih da pišem o Kaiu. I on je nespontan. Sav savršen, bez greške. I ta savršenost ga čini nesavršenim i nesavršenim.

Dobar Kai. Zdrav Kai. Kai, koji je i dalje tu negde, ali naši životi su toliko paralelni, da ne mogu ni da se setim našeg poslednjeg slučajnog susreta u koloniji. Mislim da su decenije prošle.

To moje ignorisanje Kaičevog života posle mene je zapravo detinjasto, ali, moram da priznam, to sam prava ja. Nije ni čudno što nisam o njemu razmišljala, evo, sada me je stid. Stid me je što je to bilo nezrelo neprihvatanje odgovornosti za uticaj mojih odluka na tuđe živote. Tu nikakvi emocionalni sažeci ne pomažu. Posebno kad se iz individualnog sklizne u kolektivno, a izignoriše se ono između, dvoje, troje, četvoro... A opet, svako je odgovoran za svoj odgovor. Ne kontrolišemo prirodu, već se adaptiramo. Niko nije kriv. Nikada za prošlost. Uvek za budućnost. A budućnost, evo, sad, pocinje na kraju ove reči.

To moje nezrelo odbacivanje Kai-a iz moje svesti nakon svih drugih materijalnih odbacivanja proizilazi iz one male mene, one koja nešto odlučuje, ona koja ima moć da odluči. Ja, kao štitim, nekog malog Kai-a-dečaćića, pa nekog drugog Kai-a-mlađića, pa naivčinu-Kaia, pa nespontanog Kaia. Gluposti. Ja štitim samo moje sopstveno uverenje da imam moć da nekog štitim. Sada, kad se podsećam svih tih nemoćnih Kaičeva, mislim na svoj paralelni život sa jednim od njih. Možda sam se plašila atraktivnosti tih ideja ili nemoći pred kajanjem?

Osećam bes, bes prema mojoj majci. Nikada me nije naučila da pogledam u oči kajanju. Kajanje je naš tabu. Možda se nije kajala, a možda i jeste, ali, svakako je vešto zaobilazila to osećanje koje i dalje ima snagu i privlačnost crne rupe u vidnom polju.

Ono što ne prihvatam je da su svi izbori već mrtvi. Mrzim starost. I pored svih kontrolisanih empatija, tehnoloških uspeha, poštovanja prirode i priroda, nismo pobedili vreme koje prolazi. I nećemo nikada, jer vreme koje ne prolazi je samo po sebi smrt, trenutna i konačna. Ova moja je obična i lična. I ja je tako obično i lično mrzim.

*

Dakle, Kaï, moj nekadašnji partner.

Kaï se formirao u sličnim uslovima kao i ja. Sličnim, ali sa jednom velikom razlikom. I njegovim roditeljima su bili pioniri kolonizacije. I on je bio najmlađe dete u porodici. Ono što ja nisam nikad okusila je let, dugački intergalaktički let. Isti onaj let kojim je Pandoran stigao mnogo kasnije kao zemaljski tridesetogodišnjak, Kaï je učinio sa svoje nepune četiri godine. On je bio jedino dete ispod dvanaest godina na tom letu, na Drugom Letu. Samim tim, on je, kao i ja koja sam bila prvo rođeno dete u koloniji, postao gradivo desetogodišnjaka. Njegovo iskustvo je svedimenzionalno njegovo, ali par vidljivih dimenzija su bila podeljena sa svim istraživačima, terapeutima i radozalcima koji su želeli da ispituju uticaj leta na dečje telo i psihi.

Svojim dolaskom na Mhlon, Kaï je postao najstarije dete u istoriji naše vrste. Najstarije zemaljsko dete.

Ja nisam Zemljanka. Ja sam Mhlonijanka. Zbilja, ja nisam Zemljanka. Ja sam odavde. Sad krećem da se gubim u ispranim očajanjima oko vlastitog identiteta. Kao da je to važno. Ja sam ja. Naravno, lažem, užasno lažem. Iz nekog razloga je važno. Kao da sam neka biljka, pa moram da zarijem koren duboko u neku, bilo kakvu zemlju, ali baš u tu neku zemlju. I pored svih intergalaktičkih letova, još smo predvidljive životinje.

Mada, istina jeste da mi je bio potreban samo jedan dugačak život da bih mogla da izgovorim te tri reči. Da ih pomislim. Da se pomirim sa njima. Ja sam Mhlonijanka.

Hoću li naći dovoljno vremena da bih pronašla i malo ponosa? Prvo se bunim protiv previše ponosa, pa ga onda tražim. Pišem li iz tog razloga? Želim li da se ubedim da je prihvatljivo što izdajem svoje zemaljske korene (opet ti prečvrsti, nepotpajlivi koreni !)? Što ih ne

osećam više kao neku, više puta pročitano, knjigu sa čijim se likovima sve više identifikujem. Da li, napokon, samo tražim svoj identitet ? Činim jednu okasnelu pobunjeničku fazu ? Celog života sam mislila da mi je epizoda sa Kaïem bila neka vrsta bunta. Možda i jeste bila početak bunta, ali bunt nikada nije bio okončan ni asimilovan. Spreмна li sam sada za svoj mlhonijanski identitet ?

Kako je to otužno, celi život provedemo pokušavajući da shvatimo ko je je zapravo, odživeo taj život. Čak ne ni kako, već, naprosto, ko.

Još jedno pitanje. Činim li to iz želje da budem čitana, ili iz obzira prema fiktivnom čitaocu. A biću čitana samo od strane nekih istraživača, samo iz praktičnih razloga. Želim da budem interesantno štivo, neprotraćeni život, efemerna mentalna reinkarnacija ?

Čemu svi ovi smisli i patosi ?

Pišem, jer moram, jer osećam, jer mora ovo da bude napisano. Jer se dešava i jer postoji I jer pritiska. A nekad mudro slediti govor pritiska i bola, onog što ne jenjava, istrajava, ne jenjava. A ako moj Ego uhvati još nešto slave sa strane, to je tako, ni dobro ni loše, samo tako. Još da se uverim u ove fine reči.

Ja i moja priča koju nastavljam (bez ljubaznosti da je nazovem « Moja priča i ja », sada uviđam I ne uspevam da promenim, mislim, mogu svesno, ali nesvesno uporno izmišlja nešto da to ne uradim – ne mogu protiv toga, suviše sam stara (izgovor !) da bih trampila radoznalost za stabilnost) – prošireni emocionalni zapis (košnica 1, ćelija 817)

Dakle, moji roditelji su stigli ovde u Drugom Letu. To je bio drugi talas kolonizatora, nakon prvog i brojčano najskromnijeg koji je bio pripremi za sve nas koji smo došli kasnije. Prvi Let je doveo nultu generaciju. Njih sam uvek doživljavala kao neke robotske profesore, uvek zamišljeni, odani misiji, ispravni, mnogo ispravni, toliko da sam se ponekad osećala frustrirano, jer mi se njihova ispravnost činila nedostižnom. Oni nisu imali decu ovde, poneko je imao već odrasle potomke na Zemlji. Nulta generacija je dobrovoljno dala svoje najzrelije godine da bi sagradila temelje novog sveta. Iako to zvuči kao neki politički pamflet, to sasvim odgovara istini. U principu to je i bila pažljivo probrana, zdrava grupa ljudi sa velikom rezilijencijom. Iz nekog razloga koji naslućujem, ali nikada nisam previše ispitala, svi su umrli sa izgubljenim kognitivnim sposobnostima, naročito su domenu pamćenja i

orijentacije. Znam da će longitudinalne studije sa mojom i narednom generacijom dati neke hipoteze. Ja, kao i većina Mhlonaca, ih ima previse, uglavnom sve raznobrojnije kako starost napreduje. Šta god bilo biohemijsko objašnjenje njihovog zaborava, ja ne mogu da se oduprem osećaju da nisu mogli da podnesu sravnjivanje računa samih sa sobom. U čemu je smisao, naposletku. Previše bola može da opravda prestanak linearnog vremena.

Ponekad se pitam jesam li ja zapravo prava prva generacija. Intergalaktički pioniri, poput mojih roditelja, su seme naše vrste, ali ja sam prva koja je isključila. Ja sam prva koja je potvrdila plodnost ove magične planete.

Volim Mhlon. Zapravo, osećaj koji imam prema njemu ili njoj, kako već poželim da personifikujem ovu grudvu zemlje, je nešto iznad ljubavi i iznad pripadanja. Osećam planetu iznutra. Ona je u meni. Kao da su njeni mirisi stopljeni sa mirisima moje krvi, kao da viskoznost ovog nebeskog tela se utapa u moje organske forme. Ne znam kako da to opišem. Imam neko čulo za Mhlon.

Pandoran to nije imao. Nije ni Kai.

*

Kai se nije sećao svog leta. Sećao se samo hladnoće, umornih očiju svoje majke posle buđenja i opšte užurbanosti. Dok smo bili zajedno, pričao je često da je samo jedanput sanjao let. To se desilo kad je bio dete ili mladi adolescent, nešto tako, ne sećam se, u svakom slučaju, to se desilo pre nego što je i njega zgrabila tinejdžerska identitarna oluja. Rekao mi je da je sanjao neke slojeve transcendencije koje su obavijale njegov sarkofag za hibernaciju. Shvatio je da ga ta ledena materica štiti i da ga hrani nečim apstraktnim, maglovitim za šta je jedino znao da dolazi iz svemira koji je svuda okolo. Kai nije razumeo san, ali je imao slike tog sna koje su mu se vraćale u mislima, crtežima, razgovorima. Iz nekog razloga ni ja nisam nikada zaboravila taj san. Kai mi je takođe ispričao da mu je buđenje iz tog sna bilo teskobno. Osećao se da je nešto veliko izgubio zauvek i nepovratno. Imao je snažnu želju da se vrati u tu ledenu matericu. Kada mi je Kai pričao o ovom snu, smejaao bi se. Napravio bi uvek istu šalu. Rekao bi da je bio devojka, to jutro bi sigurno dobio svoj prvi menstrualni ciklus. Eto, sad kada sam ovo napisala, sećam se, imao je jedanaest zemaljskih godina koje su njegovi roditelji još uvek paralelno brojali. Onda bi se kikotaao, verovatno kako bi odgurnuo taj žal za nečim neopisivim i neshvatljivim. Takav je bio taj tada-moj Kai,